

ظهور و سقوط بنی صدر

۲۱ خرداد ۱۳۹۶ ساعت ۲۲:۴۱

امام خمینی روز ۲۰ خرداد ۱۳۶۰ طی حکمی ابوالحسن بنی صدر را از سمت فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران برکنار کرد

سید ابوالحسن بنی صدر فرزند مشهورترین روحانی همدان بود که اگر روزی پدرش از دوستان نزدیک امام (ره) محسوب می شد اما خود وی سال ها بعد تبدیل به یکی از مخالفین امام (ره) در انقلاب اسلامی شد.

از روزی که بنی صدر به ریاست جمهوری ایران رسید تا ۱۷ ماه بعد که از ریاست جمهوری عزل شد، انقلاب نوپای مردم ایران فضای متفاوتی را تجربه کرد.

بنی صدر که روز ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ همراه با امام خمینی(ره) و با هواپیمای حامل وی به تهران آمد در ابتدا چهره ناشناخته‌ای بود.

وی فارغ التحصیل رشته علوم اقتصادی از دانشگاه پاریس است و ۲۰ سال از عمر خود را تا زمان پیروزی انقلاب در آن کشور گذرانده است.

بنی صدر ابتدا در شورای انقلاب عضویت یافت و سپس با سخنرانی‌های مختلف در جامعه و مناظره‌ای که با بابک زهرایی در دانشگاه تهران انجام داد، توانست خود را به عنوان «روشنفکر تحصیلکرده طرفدار انقلاب» در میان مردم شاخص گرداند. این پدیده زمانی که وی خود را کاندید انتخابات ریاست جمهوری کرد، توانست طرفداران فراوانی برایش به وجود آورد.

بنی صدر در اولین انتخابات ریاست جمهوری که در ۵ بهمن ۱۳۵۸ و به فاصله کمتر از یک سال پس از پیروزی انقلاب برگزار شد، توانست با حدود ۱۱ میلیون رأی سایر رقبای خود از جمله شهید محمد حسن آیت، صادق قطب‌زاده، دریا دار مدنی، کاظم سامی، صادق طباطبایی، داریوش فروهر و حسن حبیبی را پشت سر گذاشته و به عنوان اولین رئیس جمهور اسلامی ایران انتخاب گردد.

ریاست جمهوری بنی صدر رسماً از ۱۵ بهمن ۱۳۵۸ که وی در برابر امام خمینی سوگند یاد کرد، آغاز شد. در مراسم تنفیذ، امام(ره) طی سخنانی فرمودند: «من از آقای بنی صدر می‌خواهم که مابین قبل و بعد از ریاست جمهوری در احوال روحی‌شان

تفاوتی نباشد.» ایشان افزودند: «تنفید و نصب اینجانب و رأی ملت مسلمان ایران محدود است به عدم تخلف ایشان از احکام مقدسه اسلام و تبعیت از قانون اساسی.»

ریاست جمهوری بنی صدر تنها ۱۷ ماه به طول انجامید. وی در این مدت از یکسو با میدان دادن به گروهک های ضدانقلاب سبب تقویت آنان شد و از سوی دیگر در برابر اکثر مصوبات مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه، شورای نگهبان و برخی دیگر از نهادهای برخاسته از انقلاب ایستادگی کرد.

بنی صدر در دفتر ریاست جمهوری خود طیفی از تحصیلکرده گانی را گردهم آورد که اغلب وابسته به گروه های مخالف انقلاب بودند. این دفتر تحت نظارت دکتر رضا تقوی از دیپلماتهای وزارت خارجه حکومت پهلوی افرادی را که به جبهه ملی، سازمان مجاهدین خلق، حزب رنجبران و دیگر گروهها و سازمانهای مخالف انقلاب وابسته بودند، گردهم آورد. علاوه بر این دفتر هماهنگی مردم با رئیس جمهور به کانونی برای تحریک غیرمستقیم مردم علیه ارگانها و نهادهای برخاسته از انقلاب تبدیل شده بود.

این عملکرد که جامعه ایران را در اولین سالهای پس از پیروزی انقلاب با موجی از بحران و تنش و درگیری مواجه کرده بود، همراه با عدم شایستگی و صلاحیت بنی صدر در مقام فرماندهی کل نیروهای مسلح به ویژه در شرایط جنگی و همچنین حمایت صریح و علنی وی از سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و نقش وی در میدان دادن به این سازمان در عرصه اجتماعی و سیاسی کشور، سبب شد تا امام خمینی روز ۲۰ خرداد ۱۳۶۰ طی حکمی وی را از سمت فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران برکنار کند.

۱۰ روز پس از صدور حکم امام، هاشمی رفسنجانی - رئیس وقت مجلس شورای اسلامی - گزارش آراء نمایندگان مجلس را در مورد عزل بنی صدر از ریاست جمهوری به اطلاع امام رساند. امام (ره) نیز در پاسخ به نامه رئیس مجلس، طی پاسخی، بنی صدر را از ریاست جمهوری عزل کردند.

عزل بنی صدر اختفاء وی را به مدت ۵ هفته در پی داشت. وی سپس همراه مسعود رجوی رییس سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، در روز هفتم مرداد ۱۳۶۰ مخفیانه تهران را به قصد پاریس ترک کردند.

فرار بنی صدر یک ماه پس از خلع وی از ریاست جمهوری توسط امام و یک هفته پس از انتخاب شهید محمدعلی رجایی به سمت ریاست جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت.

بنی صدر روز چهارشنبه هفتم مرداد ۱۳۶۰ با یک فروند هواپیمای بوئینگ ۷۰۷ به خلبانی سرهنگ معزی، خلبان ویژه شاه، از کشور گریخت. معزی در دیماه ۱۳۵۷ پس از آن که شاه را به مصر و سپس به مراکش برد، در بازگشت از مراکش با تظاهر به جانبداری از انقلاب اسلامی، وارد کشور شد. بنی صدر هنگام ورود به فرودگاه مهرآباد و فرار از کشور، سوار بر اتومبیل وانت و ملبس

بنی صدر، ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ با هواپیمای حامل امام خمینی از فرانسه وارد ایران شد؛ در ۵ بهمن ۱۳۵۸ به ریاست جمهوری رسید؛ در ۳۰ خرداد ۱۳۶۰ با حکم امام(ره) از فرماندهی کل قوا برکنار شد، در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰ با تصویب لایحه عدم کفایت سیاسی وی برای ادامه ریاست جمهوری در مجلس شورای اسلامی روبرو شد؛ اول تیر ۱۳۶۰ متعاقب تصویب لایحه، به حکم امام (ره) از ریاست جمهوری عزل شد و در هفتم مرداد ۱۳۶۰ از ایران گریخت.

منبع: فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۰۶۴۱/صدر-بنی-سقوط-ظهور>